

دشواریهای تامین منابع نیروی انسانی

در

حسابداری

نام نلسون*

غلامحسین دوانی

پیشگفتار

حرفه حسابداری در اوقات و خیز تاریخ شناخت خود بحق امروزه در کشورهای پیشرفته جایگاه ویژه‌ای دارد. شاید این امر در دهه هفتاد که عناصر مالی در رأس هرم تصمیم‌گیری انحصارات بزرگ مالی - صنعتی فرار گرفتند بیش از پیش نشان داده شد. در کشور ما نیز اگرچه حسابداری از دیرباز وارد بازار حرفه‌ای گردیده ولی تقارن تغییرات اساسی در دهه اخیر و رشد و گسترش مؤسسات مالی - اعتباری نظیر بنیاد مستضعفان و جانبازان، سازمان صنایع ملی، سازمان سرمایه‌گذاری ملی و... باعث اعتبار روزافزون عناصر مالی گردید. اما متأسفانه با وجود عیان شدن قدرت بلامنازع این حرفه و تواناییهای بالذات آن جایگاه این حرفه تاکنون در بازار شغلی به درستی شناخته نشده است. از طرف دیگر، ضعف نظام آموزشی و عدم پیوند سلسله آموزشهای حسابداری با حرفه عملی باعث گردیده که فارغ‌التحصیلان این رشته کارایی لازم را در کاربرد مقررات و ضوابط حسابداری در عمل نداشته

* نام نلسون حسابدار مستقل دارای مدارک دکترا و استاد دانشکده حسابداری دانشگاه یوتا واقع در شهر سالت و رئیس کمیته تعلیماتی ۱۵۰ ساعته انجمن حسابداران خبره می‌باشد. نامبرده همچنین عضو کمیته برنامه‌ریزی استراتژیک انجمن حسابداران خبره و رئیس قبلی کمیته اجرایی آموزشی این انجمن می‌باشد.

باشند. اگر چه یک بار نیز قبلاً در نشریه حسابدار شماره ۶ چهار سال دوم اسفند ۱۳۶۴ تحت مقاله حلقه مفقوده در " پیوند دانشگاه و حرفه مالی " بمنوعی این ضعف و نارسایی بیان گردیده ولی چون ما همیشه مجبور به تکرار مکررات بوده‌ایم و آزمونهای آزموده را کم بهاء داده‌ایم بر آن شدیم تا با ترجمه مقاله فوق زنگ خطری را که هم‌اکنون جامعه ما را نیز با کمبود کادر حسابداری مواجه نموده به صدا درآوریم.

شاید تعجب‌آور باشد که در ایالات متحده آمریکا که انجمن حسابداران خبره آن به منزله الهام‌بخش این حرفه در جهان بشمار می‌رود نیز تأمین نیروی انسانی حرفه حسابداری با مشکل مواجه باشد ولی مقاله گویای این امر است.

به هر حال چه خوب می‌بود چنانچه نظام آموزشی ما نیز در مجموع در ارتباط با حرف موجود هماهنگ می‌شد و بررسی و تحقیقاتی در این رابطه بعمل می‌آمد که مثلاً در درون بازاری چه حرفه و شغلی بیشتر مورد نیاز است و برنامه‌ریزی میان مدت و بلندمدتی به منظور رفع این حاجت بعمل می‌آوریم.

" آیا کاندیداهای حسابداران خبره با تواناییهای عالی کار، الگوهای خطرآفرینی نیستند؟ " در این مقاله آنچه که برای ورود حسابداران خبره به حرفه حسابداری از نقطه نظر اطلاعاتی مورد نیاز است شرح داده می‌شود. فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری دیروز که عناصر اصلی حرفه حسابداری امروزه محسوب می‌شوند به شکل نامناسبی تعلیم یافته‌اند. این امر شامل حسابداران خبره که یک سوم از بهترین این فارغ‌التحصیلان می‌باشند نیز می‌گردد. امروزه دانشجویان به طریق خاصی آموزش می‌بینند. این روش بیشتر به سیستم‌های مالی - اطلاعاتی موجود متکی است. آنچه که در این راستا باید مدنظر قرار گیرد یافتن راهی است که کلیه جوانب درون حرفه‌ای حسابداری را دربرگیرد. حسابداری یک حرفه خدماتی است که به شدت بر منابع انسانی، وابستگیهای آتی در توانایی جذب و آموزش آنها و نگهداشت بهترین و باهوش‌ترین به عنوان حسابداران خبره متکی است.

به طور عموم این حرفه با تعداد زیادی از فارغ‌التحصیلان حسابداری ادامه حیات یافته که از این میان اکثر آنها از بهترین دانشجویان دانشکده‌های علوم بازرگانی بوده‌اند. از طرف دیگر حرفه حسابداری با ایجاد موضوعات درسی همچون " انگیزه‌های حسابداران خبره " در کلاسهای درس حتی در سطوح ابتدایی به وسیله استادانی که خود از حسابداران

خبره و با تجربه در عملیات حسابداری دولتی و عمومی هستند مورد حمایت قرار می‌گیرد. اما اکنون حرفه حسابداری با مشکل تأمین منابع نیروی انسانی مواجه شده است. اهم دلایلی که این امر را نشان می‌دهد عبارتند از:

اطلاعات و آمار عمومی نشانگر این امر است که درصد بسیار پایینی از جمعیت کشور در گروه سنی دانشگاهی قرار دارند.

نام‌نویسی برای رشته‌های حسابداری به شدت کاهش یافته و تعداد بسیار اندکی از شاگردان ممتاز، حسابداری را به عنوان رشته اصلی خود برمی‌گزینند.

تعداد فزاینده‌ای از بهترین دانشجویان رشته‌هایی را انتخاب می‌کنند که در آنها نیاز به تحصیلات عالی وجود داشته باشد.

نقش حمایت‌های حرفه‌ای حسابداران خبره نیز به دلیل کاهش تعداد استادانی که حسابدار خبره باشند به تدریج در حال از بین رفتن می‌باشد.

حقوق‌های اولیه منطبق با مقررات انضباطی و انتظامی مشاغل نبوده و برخی از کارفرمایان در تعیین حقوق اولیه استخدامی کیفیت و نحوه زندگی نسل جدید فارغ‌التحصیلان را مدنظر نداشته و اقدامات مناسب در این رابطه به کندی صورت می‌گیرد.

با توجه به دلایل ذکر شده اکنون کوشش‌های ویژه‌ای را برای یافتن، جلب و آموزش نیروی انسانی لازم برای این حرفه به منظور ادامه ارائه خدماتی که از نقطه نظر عموم بسیار با اهمیت می‌باشند، بایستی مبدول داشت. کمیته برنامه‌ریزی استراتژیک انجمن حسابداران خبره آمریکا در گزارش اخیر خود تحت عنوان "مداخلات استراتژیک برای آینده" این مشکل را مورد بررسی قرار داده و دوازده مورد اقدام حرفه‌ای جهت مقابله با این مشکل را شرح داده است. دو مورد از این دوازده مورد مستقیماً در رابطه با مشکلات جذب و آموزش کاندیداهای حسابداران خبره می‌باشد. کمیته مزبور به این نتیجه رسیده است که: حرفه حسابداری با تعرض و تجاوز به سایر حرفه‌ها بایستی فعالیت شدیدی را جهت جذب افراد با صلاحیت به حرفه حسابداری و مؤسسات حسابداران خبره و حفظ این افراد در حرفه حسابداری بنماید.

بایستی به نحو مؤثر و فعالی کیفیت تحصیلات حسابداری را بهبود و توسعه بخشید و قابلیت در دسترس بودن برنامه‌های حسابداری کیفی را گسترش داد.

چگونه ما باید به این اهداف دست یابیم؟ چه گام‌های ویژه‌ای را حرفه حسابداری در جهت حل مشکل منابع نیروی انسانی می‌تواند بردارد؟

در پاسخ به این مهم بایستی اقدامات خود را روی سه زمینه متمرکز نماییم. اول

قوانین ایالتی و دوم دانشگاهها و مدارس آموزش حرفهء حسابداری و سوم واحدهای عملیانی حسابداری.

الف: اقدامات مربوط به قوانین ایالتی

ایالات مختلف بایستی سریعاً شرایط مورد لزومی را که طبق آن حسابداران خبره باید حداقل ۱۵۰ ساعت تحصیلات حرفه‌ای تا سال ۲۰۰۰ داشته باشند وضع کنند. تعداد کثیری از بهترین دانشجویان زمانی که در دبیرستان هستند متعهد می‌شوند که تحصیلات عالی خود را به پایان رسانند. مشاوران راهنما و والدین به شاگردان متعهد خود توصیه می‌کنند که جهت ادامهء تحصیلات خود رشته‌ای را برگزینند که ورود آنها را به مدارس عالی تسهیل نماید و همچنین حرفه‌ای را جهت آیندهء خود در نظر داشته باشند که تحصیلات عالی را به دنبال داشته باشد. این حقیقت که برای ورود به حرفهء حسابداری در بسیاری از ایالت‌های امریکا مدرک تحصیلی خاصی مورد نیاز نمی‌باشد این تصور را در اذهان بوجود آورده که حسابداری یک امر تجارتي است تا یک رشتهء حرفه‌ای. از طرف دیگر از آنجا که اکثر مدیران شرکتها از تحصیلات کلاسیک بالایی برخوردار هستند، حسابداران خبره نمی‌توانند امید داشته باشند که به ارزشهای تحصیلاتی آنها توسط مدیران شرکتها ارج نهاده شود. گزارش کمیسیون آموزشهای حرفه‌ای حسابداری در سال ۱۹۸۳ در خصوص واحدهای درسی اجباری برای فارغ‌التحصیلان رشتهء حسابداری خبره نشاندهندهء این امر است که تمایل شرکت‌هایی که مدیران آنان دارای یک یا چند مدرک تحصیلات عالی هستند جهت استخدام افراد کمتر از چهل سال، داشتن مدارج تحصیلات عالی به ۳٪ افزایش یافته است. به همین علت حرفهء حسابداری نمی‌تواند از عموم انتظار داشته باشد که احترامی مشابه با سایر حرفه‌ها برای آن قائل شود در حالی که همچنان تحصیلات آکادمیک قبلی برای اخذ درجهء "حسابدار خبره" الزام‌آور نباشد.

صدور گواهینامه و یا اجازهء کار بیشتر یک وظیفهء ایالتی است تا ملی. این بدان معنی است که هنگامی که ما از تجدیدنظر در استانداردهای تحصیلی صحبت می‌کنیم، باید آگاه باشیم که ۵۴ حوزهء قضایی در این رابطه قرار می‌گیرند. در ضمن مراحل وضع قانون عموماً طولانی و در جاهای مختلف از شش تا ده سال این مراحل طول می‌کشد. تهیهء یک لایحهء قانونی و تنظیم و توسعه و طرح قانونی آن معمولاً یک دورهء طولانی را تشکیل می‌دهد. پس از این دوره، چندین جلسه بحث پیرامون آن لازم خواهد بود و در این میان بایستی به زمان مورد نیاز برای طرح لوایح بشمار دیگر که باید آنها نیز به بحث

گذاشته شوند توجه داشت. اجتناب از این الزامات و موانع قانونی مشکل است زیرا قوانین وضع شده تا زمانی که بخواهد رسمیت یابد و جایگزین قوانین قبلی گردد نیاز به مدتی بین چهارالی پنج سال دارد. حتی اگر ما هم اکنون در جهت بهبود قوانین به نفع حرفه حسابداری اقدام کنیم باید خیلی خوشبین باشیم که تا سال ۲۰۰۰ آن قانون را وضع شده و لازم الاجرا ببینیم.

علیهذا در حال حاضر بیش از ۸۴ درصد از اعضای انجمن حسابداران خبره آمریکا لزوم آموزش ۱۵۰ ساعت درسی تا سال ۲۰۰۰ را جهت عضویت به صراحت مورد تأکید قرار داده‌اند. این ضابطه مقرراتی اکنون باید برای طرح در قوانین ایالتی ارسال گردد. کوششهای بنیادی و همه‌جانبه‌ای از یک‌یک اعضای انجمن حسابداران خبره در طی مراحل وضع قانونی این ضابطه انتظار می‌رود. در این مرحله ما هنوز در شروع کار هستیم. اشتیاق و همت حسابداران خبره در بسیاری از ایالات واقعا عالی است به طوری که برخی از آنها پیشنهاد خود را برای طرح قانونی موضوع هم‌اکنون به مراجع ذیصلاح ارائه نموده‌اند. در حقیقت تاکنون هشت ایالت شرط ۱۵۰ ساعت تحصیلات درسی را پذیرفته و به تصویب رسانیده‌اند که ایالت تگزاس نیز در ماه مه گذشته به این گروه پیوست. این بدان معنی است که حدود ۲۰ درصد از آنهایی که برای امتحانات متحدالشکل حسابداران خبره در پاییز امسال گردهم جمع می‌شوند شرط فوق‌الذکر را در خصوص ۱۵۰ ساعت درسی را در ایالت‌هایی که این طرح از تصویب گذشته در نظر خواهند داشت. حرکتی که در این رابطه آغاز گردیده فعلا یک حرکت آتی است و شکل‌گیری آن در همه ایالتها مستلزم پیروی و اعمال اقدامات مشابه سایر ایالات خواهد بود.

حسابداران خبره‌ای که تمایل به دخالت و تأثیر در این مهم دارند بایستی با کمیته قانونی انجمن حسابداران خبره ایالات تماس مستمری را ایجاد نمایند. جدول ذیل نمایش مراحل و زمان مختلف انجام این اقدام است. در این جدول آنچه که در این راستا مورد لزوم است و زمانی را که هر یک از مراحل به خود اختصاص می‌دهد، را نشان می‌دهد.

چرا در خصوص قانونی کردن شرط ۱۵۰ ساعت درسی هم اکنون باید اقدام نمود؟

محدوده ۹ زمان مورد نیاز برای اقدام و تکمیل هر مرحله (سال)

وضع قانونی	
۱ ۲	۱- توسعه طرح مانوس کردن
۱ ۳	۲- معرفی و تصویب قانون
۲ ۵	۳- دوره آزمایشی قبل از لازم الاجرا کردن قانون
۶ ۱۰	جمع مدت (سال) حداقل حداکثر
دانشگاهها	
۱ ۳	۱- بررسی پیرامون دوره تحصیلی
۱ ۳	۲- توسعه و بهبود رشته های جدید
۲ ۵	۳- تهیه مواد درسی رشته های جدید
۱ ۳	۴- دوره آزمایشی برای موضوعات درسی جدید که مورد نیاز خواهد بود
۴ ۱۱	جمع مدت (سال) حداقل حداکثر
در عمل	
۲ ۵	۱- افزایش حقوق ها
۲ ۵	۲- تجدید نظر در جذب نیروهای جدید
۲ ۵	۳- پاسخگویی به عامل کیفیت سطح زندگی
۵ ۱۰	۴- توسعه و بهبود اسناد های ساخته شده و تهیه حرفه ای
۷ ۱۵	جمع مدت (سال) حداقل حداکثر

مراحل دیگر انجام کار
(به صورت آسان و موثر)

مراحل دیگر انجام کار
(به صورت آسان و موثر)

دگرگونی در تحصیلات آکادمیک حسابداری

ما بایستی تغییراتی انقلابی در تحصیلات آکادمیک حسابداری ایجاد نماییم . به همین منظور برخی موارد مهم این تغییرات ذکر می‌گردد .

بازنگری و تجدیدنظر کامل در دوره‌های تحصیلی حسابداری

اگر قرار باشد در میدان رقابتهای حرفه‌ای موفق باشیم ، لازم است تغییرات اساسی را در نگرش کلی خودمان نسبت به تحصیلات آکادمیک بوجود آوریم . ما نمی‌توانیم روشهای کهنه و منسوخ‌گشایش یک مدرسه و از آن طریق تزریق اطلاعات به دانشجویان را کمافی‌السابق ادامه دهیم . وقتی که به کتابهای درسی حسابداری میانه می‌نگریم ، متأسفانه مشاهده می‌گردد که هنوز حسابسازی و روشهای معموله آن در آموزشهای حسابداری نقش اساسی و غالب را دارد و این بسیار پايه تأسف می‌گردد . دانشگاه باید مکانی باشد که دانشجو در آن بیاموزد که چگونه فکر کند ، استدلال نماید ، تجزیه و تحلیل نموده مشکل ایجاد ارتباطات را فرا گیرد . در غیر این صورت دانشجو فقط خود را برای آموزش در طول سالهای عمرش آماده می‌کند .

چند سال قبل انجمن حسابداران خبره^۱ امریکا گزارشی در خصوص ساختار ، مضامین و دیدگاه تحصیلات حسابداری در آینده منتشر ساخت . در این گزارش لزوم تجدیدنظر کلی در مورد دوره‌های آموزشی حسابداری برای افرادی که بعداً " حسابدار شناخته خواهند شد ، مطرح گردیده بود . انجمن حسابداران خبره^۱ امریکا اخیراً " شرایط و الزامات تحصیلی برای ورود به حرفه حسابداری را که در سال ۱۹۸۷ وضع گردیده بود مورد تجدیدنظر قرار داده و پیشنهاد کرده که تغییراتی در متن لایحه^۲ قانونی حسابداری داده شود تا از آن طریق استادان تشویق گردند که در خصوص تغییرات در کل ۱۵۰ ساعت آموزش مورد نیاز به جای افزودن ۳۰ ساعت اضافه‌کار همراهی نشان دهند .

به احتمال قوی ، بهترین عامل تشویق‌کننده در تحصیلات حسابداری در ماه آوریل گذشته روی داد . قضیه از این قرار بود که مدیران هشت مؤسسه^۳ بزرگ حسابداری نشریه " دیدگاههای آموزشی ، توانایی برای ایجاد موقعیت در خود حسابداری را منتشر کردند . در آن نشریه تمرکز اصلی بحث بر عوامل نمود و شهرتی که حسابداران حرفه‌ای کسب می‌نمایند قرار گرفته بود . این مؤسسات هشت‌گانه ضمناً " مبلغ چهارصد میلیون دلار در حمایت از توسعه و گسترش همزمانی ، شباهت و ارتباط دوره‌های تحصیلی پرداخت نموده .

و پیشنهاد کردند که یک کمیته هماهنگی از کلیه مؤسسات حسابداری تشکیل گردیده و وظیفه این کمیته تعیین عواملی باشد که تأثیراتی در مراحل و روشهای تحصیلی داشته باشند. ضمناً این کمیته رهنمودهای لازم را در بازسازی نظام دوره‌های تحصیلی به انجمن حسابداران خبره آمریکا ارائه نماید. از طرف دیگر مطرح شده است که جایجا کردن یک کوه آسانتر از تغییر دوره‌های تحصیلی می‌باشد. اگرچه این مطلب مسکن است تا حدی واقعیت داشته باشد ولی به نظر می‌رسد اقدامات اولیه اخیر برای ایجاد تغییرات اساسی در تحصیلات آکادمیک حسابداری موفق بوده و شرایط و موقعیت مناسبی را برای این تغییرات فراهم آورده باشد.

گسترش فعالیت‌های جذب دانشجو

مربیان و سایرینی که سعی در جلب و جذب دانشجو در رشته حسابداری را دارند بایستی فقط دانشجویانی که رشته تحصیلی ثابت را برگزیده‌اند مدنظر قرار نداده بلکه مجموعه دانشجویانی که جذب دانشگاهها می‌شوند باید مورد توجه قرار گیرند. وقتی که آمارهای مختلف را مورد بررسی قرار می‌دهیم دو عامل مهم جلب نظر می‌نماید:

۱ - حرفه حسابداری نیازمند آن است که برنامه‌های هدف‌دار را در بین شاگردان دبیرستانها و مشاورین تحصیلی اشاعه دهد. همان طوری که در سطور قبل عنوان گردید. ممکن است این مهم در جذب ۱۵۰ ساعت شرط تحصیلی چندان موفق نباشد. علت این امر این است که دانشجویان باهوش و نخبه معمولاً به دنبال رشته‌هایی هستند که تحصیلات عالی را طلب کند. آنها تعلیم یافته‌اند که تحصیلات از ارزش والایی برخوردار است لذا در این راستا جهت دستیابی به حد عالی تحصیلات نهایت سعی خود را مبذول می‌دارند. تعداد کثیری نیز اعتقاد دارند که منظور از ۱۵۰ ساعت تحصیلی طی دوره آموزش عالی است.

۲ - دانشکده‌های حسابداری و مدارس عالی حسابداری بایستی آموزش حسابداری را در سطح وسیع دانشگاهها و همگام و هم‌تراز با سایر رشته‌ها هدایت نمایند. این بدان معنی است که راههایی را در پیش روی دانشجویان قرار دهند که آنها بتوانند به دوره‌های حسابداری در سالهای آخر تحصیلات خود وارد گردیده و کلیه واحدهای درسی که در سایر رشته‌ها گذرانیده‌اند نیز مدنظر قرار گرفته شوند که این امر باعث تشویق ورود سایر دانشجویان به رشته حسابداری گردد. این روش با آنچه که کمیته تحصیلات مدیریتی

انجمن حسابداران خبره آمریکا در تجدیدنظر و اصلاح " شرط تحصیلی برای ورود به حرفه حسابداری " مقرر می‌دارد هماهنگ و منطبق است. این بیانیه اظهار می‌دارد:

" حسابداران خبره در یک محیط دائماً" در حال تغییر مشغول فعالیت هستند. اگر قرار است که حرفه حسابداری پاسخگوی مثبت به کلیه توسعه‌ها، تجدیدنظرها و اصلاحات تکنولوژی‌های جدید و تقاضاهای جامعه در جهت کسب اطلاعات باشد، لازم است که افرادی با تحصیلات وسیع و عالی را در اختیار داشته و آنها از امور تکنولوژی کاملاً آگاه باشند. این افراد باید از توانایی تجزیه و تحلیل، ارتباط و مهارت‌های شخصی برخوردار باشند و آگاهی فرهنگی و اجتماعی آنان که در توانایی اعمال نقش وسیعتر حرفه‌ای بسیار مؤثر است، از الزامات اجتناب‌ناپذیر این افراد خواهد بود". بازنگری و تجدیدنظر کامل در شرایط و رویه‌های استخدامی، نگهداری، ارتقاء و مدت اشتغال در دانشکده‌ها و دانشگاهها* سایر حرفه‌ها، با ایجاد مدارس حرفه‌ای در جایی که شرایط برای استخدام، ترفیع و موضوعات مربوط به نحوی که مورد نیاز حرفه باشد، تعدیل و اصلاح شوند تا بر مشکلات حرفه فائق آیند.

بسیاری از مردم از اینکه ما این گونه موارد را در حسابداری انجام داده‌ایم پشتیبانی و حمایت خود را اعلام داشته‌اند. این موارد یعنی جدا شدن از دانشکده‌های بازرگانی و تأسیس مدارس عالی آزاد حسابداری، چنین مدارسی هم‌اکنون وجود دارند ولی اکثر آنها به دانشکده‌ها یا دانشگاه‌های بازرگانی وابسته هستند و به این علت مجبورند که تابع همان قوانین و مقرراتی که برای سایر رشته‌های بازرگانی وجود دارد و تا حد بسیار زیادی تابع شرایط کلی دانشگاه باشند. حسابداری تا به امروز به دلیل آنکه تنها رشته‌ای است که دانشجویان پس از فارغ‌التحصیل شدن می‌توانند مستقیماً وارد حرفه گردند منحصر به فرد

* متأسفانه دانشگاهها شدیداً " عرق سنتها و عرفهای معمول شده و مقرراتی که برای حفظ شرایط کنونی جامعه طراحی شده‌اند بدست فراموشی سپرده شده است. قوانین و مقررات به ندرت و صرفاً" برای تحقیقات و بررسیهای تئوریک و انتشار مقالاتی که تنها برای تئوریسین‌ها قابل فهم است مورد توجه قرار می‌گیرد و کمترین کاربرد عملی در " دنیای واقعیات " را ندارند. در این مدارس عالی به " تدریس " فقط به عنوان کاری که صرفاً" در جوار فعالیت‌های مهم دیگر انجام شده باشد برخورد می‌شود. توجه به دخالت و عمل متقابل حرفه حسابداری در عمل به هیچ‌وجه مدنظر قرار نمی‌گیرد، زیرا در تحقیقات و بررسیهای آزمایشی ممکن است آموزشهای داده شده لوث شود.

می‌باشد. حسابداری در برخی جهات دیگر نیز از سایر رشته‌های بازرگانی متمایز است. مثلاً حسابداران نه تنها بایستی احاطه به اطلاعات رشته خود را داشته باشند بلکه لازم است که در سایر رشته‌های بازرگانی نیز دوره‌های آموزشی و کارآموزی را داشته باشند. اگرچه حرفه حسابداری از نقطه نظر مقررات و ضابطه‌های استخدامی و ترفیع استادان دارای استقلال داخلی است و دخالت و شرکت حرفه‌های عملی را نیز ترغیب می‌کند ولی حلقه‌های وابستگی خود را به سایر رشته‌های بازرگانی تضعیف و در بعضی اوقات کارآموزی‌های عمومی بازرگانی را نیز چندان جدی تلقی نمی‌کند.

کمال مطلوب در این راستا همانا این است که مقررات مدارس بازرگانی با توجه و پذیرش این مطلب که اعضای مدرسین حرفه حسابداری دارای مسئولیت بیشتری در جهت آماده کردن دانشجویان برای ورود مستقیم به بازار کار هستند، مورد تجدیدنظر قرار گیرد. رؤسای دانشکده‌ها و استادان رشته‌های دیگر به خوبی این خواسته‌های انحصاری رشته حسابداری را برای گروه آموزش حسابداری درک می‌کنند. در غیر این صورت - عدم تجدیدنظر در مقررات مدارس بازرگانی، ما شاهد افزایش چشمگیر مدارس عالی آزاد حسابداری خواهیم بود. پدیده‌ای که به نوبه خود باعث تضعیف دانشکده‌های بازرگانی شده و جدا "تأثیرپذیری و کارایی بخشهای حسابداری این دانشکده‌ها را به زیر سؤال خواهد برد.

تغییرات در رویه‌های حسابداری

مسئولیت کامل جلب و جذب بهترین و باهوش‌ترین شاگردان برعهده جامعه استادان آکادمیک نیست. اگر قرار است که حرفه حسابداری منابع انسانی لازم را برای ادامه حیات در سطح بالایی از نقطه نظر پذیرش عامه حفظ کند، بایستی تغییرات اساسی در شیوه‌های حسابداری صورت گیرد. بعضی از قسمت‌هایی که نیاز فوری به توجه به آنها وجود دارد به شرح ذیل می‌باشند:

شیوه‌های استخدام نیروهای جدید

حرفه حسابداری بایستی از ضابطه ۱۵۰ ساعت شرط تحصیلی با تغییر در شیوه‌های استخدام نیروهای جدید حمایت کند. سالهاست که مؤسسات حسابداری خیره پیامهای گیج‌کننده زیادی را برای دانشجویان و استادان ارسال می‌دارند و مدعی هستند که از طرح

داشتن ۱۵۰ ساعت تحصیلات آکادمیک پشتیبانی می‌کنند و مدارس را تشویق نموده‌اند که دوره‌های تحصیلات عالی حسابداری را تقویت کنند. در عین حال همین مؤسسات تعداد زیادی دانشجوی زیر لیسانس را استخدام کرده و در پاره‌ای موارد حتی به آنها می‌گویند که جهت ارتقاء در مؤسسه مربوطه نیاز به تحصیلات بالاتر وجود ندارد. در واقع مدارس و مؤسسات حسابداری در این رابطه برای جلب دانشجو به رقابت برخاسته‌اند. مدارس خواستار آن هستند که دانشجویان خوب به دوره‌های فوق لیسانس و عالی وارد شوند در حالی که مؤسسات حسابداری میل به جذب چنین دانشجویانی را قبل از ورود به دوره‌های عالی دارند.

این مسئله حتی به میزان قابل توجهی در ایالاتی که شرط ۱۵۰ ساعت تحصیلات آکادمیک برقرار شده وجود دارد. برخی از مسئولین استخدامی می‌گویند که دانشجویان برای مدتی نیازی به "حسابدار خیره" شدن ندارند و این دانشجویان می‌توانند بعضی از درسها را در مدارس شبانه برای ارتقاء دانش تئوریک خود فرا گیرند. حتی به بعضی از دانشجویان گفته شده که بهتر است در امتحانات حسابداری خیره شرکت کنند تا قبل از سرمایه‌گذاری برای تحصیلات عالی دریابند که آیا این اقدام ارزش سرمایه‌گذاری را دارد یا خیر. بدین ترتیب غالباً دانشجویان، استادان حسابداری گیج شده‌اند زیرا که هشدارها و علائم متفاوتی را در رابطه با ارزیابی دوره‌های عالی تحصیلات حسابداری دریافت می‌کنند. اگر واقعاً ۱۵۰ ساعت حداقل تحصیلات لازمه برای حسابدار خیره شدن باشد - همان طوری که حرفه حسابداری نیز دائماً به این مهم اصرار دارد - پس مسئولین استخدامی باید از به خدمت گرفتن و قول دادن به دانشجویان در سطح زیر لیسانس جلوگیری بعمل آورند.

در این رابطه لازم است که ما به موافقت‌نامه‌ای مبنی بر اینکه دانشجویان متعهد قبل از خاتمه ضوابط تحصیلی نتوانند استخدام گردند دست یابیم. این مسئله بایستی توسط قسمت‌ها و مسئولین استخدامی کلیه مؤسسات حسابداری مورد رعایت قرار گیرد.

کیفیت رفاهی زندگی

استخدام کنندگان - کارفرمایان - حسابداران خیره آینده باید توجه بیشتری به کیفیت رفاهی زندگی که به نحو فزاینده‌ای در نسل جدید اهمیت یافته بنمایند. لازم است که کارفرمایان قابل تغییر بودن ساعات کار و محل کار را در نظر داشته و "کار در خانه" نیز باید افزایش یابد تا از این طریق آنانی که می‌خواهند از دو محل

کسب درآمد نمایند، بتوانند کارایی و تولیدپذیری بیشتری را ارائه نمایند.

حقوقهای اولیه رقابتی

استخدامکنندگان - کارفرمایان - بایستی شرایطی را فراهم آورند که در بدو امر افراد جلب شوند. این بدان معنی است که نه تنها حقوقهای اولیه استخدام باید افزایش یابد بلکه شرایط کار به طریقی فراهم گردد که در سالهای اولیه رقابت و هیجان کاری حاکم بر محیط کار باشد. حرفه حسابداری خبره در رابطه با حقوقهای اولیه استخدامی برای فارغالتحصیلان دورههای فوق لیسانس از سایر رشتهها عقب افتاده است.

۱۰ سال قبل مؤسسات تعداد بسیار زیادی از فوق لیسانسهای رشتههای بازرگانی را استخدام می کردند. اما امروز این نسبت بسیار کاهش یافته است. علت اصلی این امر آن است که مؤسسات و شرکتهای پایاپای با رقابت بازار شغلی همگام نبوده اند. ۱۰ مدرسه عالی مدیریت بازرگانی امروز میانگین حقوقهای اولیه را کمی بیشتر از ۵۰ هزار دلار در سال گزارش کرده اند.

شغلی با رقابت بیشتر:

مؤسسات حسابداری خبره بایستی کاربرد شبه حرفه‌ای و استعدادهای ساخته شده را برای انجام بسیاری از کارها که عرفاً به وسیله استخدامهای جدید صورت می‌گرفته افزایش دهند.

این مسئله به نوبه خود استخدامهای جدید در سطوح بالاتر را متوقف کرده و توجیه حقوقهای بالا و تشویقی را تسهیل می‌کند.

تأمین مالی مؤسسات آموزشی

کارفرمایانی که محصول دانشگاهها را می‌خرند بایستی در خصوص آنکه چگونه دلارهای آموزشی آنها مورد مصرف قرار می‌گیرد کنجکاو باشند.

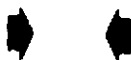
آنها باید برای استخدام فارغالتحصیلان مؤسساتی که یک علاقه واقعی با تأکید بر استعدادهای آموزشی و دخالت و اشتراک حرفه‌ای تیم استادان به حرفه حسابداری نشان می‌دهند، ضوابطی را تعیین نمایند. به همین ترتیب چنین مؤسساتی بایستی کمکها، بورس‌های تحصیلی و سایر وجوهاتی که در جهت این گونه مؤسسات آموزشی مصروف می‌شود

و باعث ارتقاء اهداف تحصیلی حرفه حسابداری می‌گردد را تحت نظارت و تمرکز قرار دهند .
 پول اگر عقلایی مصرف شود می‌تواند گویای بسیاری از مطالب باشد . مؤسسات
 حسابداری خیره و کارفرمایان آنها مهمترین یاری دهندگان به تحصیلات عالی مخصوصاً
 در حمایت از رشته‌های حسابداری و مدارس مربوطه بوده‌اند .
 اکثر چنین وجوهاتی مصروف فعالیت‌های تحقیقاتی گردیده و در این راستا علایق و
 خواسته‌های تیم‌های استادان و اشتراک حرفه‌ای آنان در نظر گرفته نشده است . بنابراین
 به تمرکز وجوهات بایستی جهت داده شود . اهم این جهات عبارتند از :
 - ترغیب و تشویق نوآوری دوره‌های تحصیلی
 - تشویق و اعطای جایزه به استعدادهای درخشان در فن آموزش
 - ترغیب و تشویق تیم‌های آموزشی در فعالیت در سازمانهای حرفه‌ای محلی و ملی
 - کمک به دانشجویان و مدارس در تأمین هزینه‌های اضافی شرایط تحصیلی افزوده شده .

اقدام : امری ضروری

راه حل وضع دشوار تأمین منابع نیروی انسانی حرفه حسابداری بایستی حداقل در
 سه جنبه اقداماتی را معمول دارد :
 ۱ - حکومت ایالتی بایستی سریعاً " شرط تحصیلی ۱۵۰ ساعت تحصیلات آکادمیک
 را مقرر نموده و اطلاعیه‌هایی برای همگان در خصوص آنکه حسابداری یک حرفه شناخته شده
 است صادر نماید .
 ۲ - ما بایستی یک سری تغییرات انقلابی و بنیادی در تحصیلات حسابداری ایجاد
 کنیم و تأکیدی جدی بر هدایت مجدد اطلاعات آموخته را جهت مهیا ساختن افراد برای
 یادگیری در تمامی طول عمر داشته باشیم .
 ۳ - استخدام کنندگان حسابداران خبره آینده باید تغییراتی اساسی را بوجود آورند .
 حقوقهای اولیه بایستی افزایش یابد . کیفیت رفاهی و رضایت شغلی نیز ارتقاء یابند .
 علیرغم کلیه مشکلات فوق ، علائم تشویق‌کننده بسیاری نیز در این رابطه مشاهده
 می‌گردد . رأی مثبت و قاطع اعضای انجمن حسابداران خبره آمریکا برای شرط ۱۵۰ ساعت
 تحصیلات آکادمیک ، اقدام فوری ایالتی که شرط اخیرالذکر را پذیرفته و اجرای آن را
 مقرر کرده‌اند و بالاخره تعهد پرداخت ۴ میلیون دلاری هشت موئسه بزرگ حسابداری
 در رابطه با بازنگری و اصلاح تحصیلات حسابداری از این گونه علائم بشمار می‌روند .

این برنامه اقدامات نیازمند کوششهای تمامی قسمت‌ها و بخش‌های حرفه حسابداری می‌باشد. کار آسان نیست ولی نتیجه عمل بسیار عالی خواهد بود. آینده حرفه حسابداری با پاسخی که ما امروزه مشکل منابع تأمین نیروی انسانی می‌دهیم بسیار روشن و امیدبخش و مطلوب خواهد بود.

بقیه از صفحه ۱۲

یک نظام مالیات منفی است. کاهش تأکید بر شروط مناسب و افزایش تأکید بر عامل درآمد تضمین شده سالانه می‌تواند در جهت یک نظام عمومی مالیات منفی تحول یابد. شاید این نوع رسیدن تدریجی به اصلاحات رفاهی در یک نظام سیاسی اساساً دموکراتیک محتمل باشد.

آبونمان "حسابدار"

برای آبونمان یکسال (۱۲ شماره) ماهنامه "حسابدار" مبلغ ۲۷۰۰ ریال (شامل هزینه پاکت و نمبر) به حساب جاری ۱۵۱۳ انجمن نزد بانک ملی ایران شعبه طالقانی (کد ۰۹۴) واریز نموده، کپی حواله را به همراه نام و نشانی خود به دفتر مجله ارسال فرمایید.